

FÉNIX

ŠKOLNÍ ČASOPIS

HLAVNÍ TÉMA + TICHÁ POŠTA

1-4

NEJSME JINÍ

KUKÁTKO

5

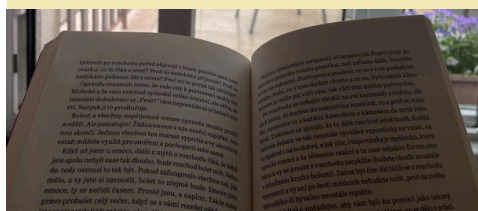
PORTA COELI

MYSLÍM, TEDY JSEM + POČÍSTEK

6-7

CO SE SKRÝVÁ ZA SLOVY?
VZTAHY A MÝTY - HONZA VOJTKO

NETFLIXOVÝ SOUBOJ

8-9

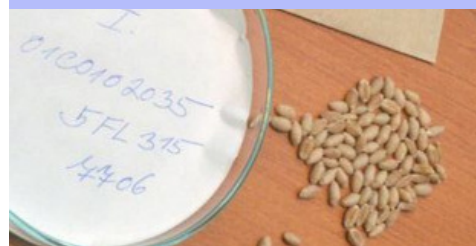
NA KUS ŘEČI S LADY
WHISTLEDOWNOVOU

INSPIRVIEW

10-12

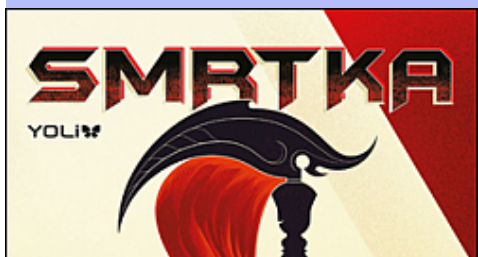
S GENETIKEM PAVLEM MAZUROU
O SLASTECH I STRASTECH VĚDY

KNIŽNÍ RECENZE

13

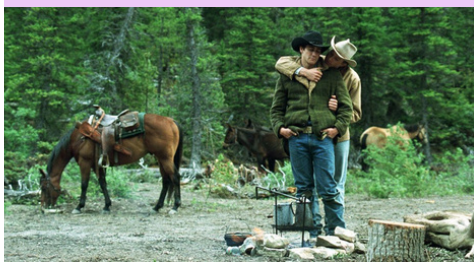
SMRT DĚLÁ Z CELÉHO SVĚTA
JEDNU RODINU

RECENZE

14-16

„I WISH I KNEW HOW TO
QUIT YOU“

CO JSOU ZAČ

17

NEVIDITELNÝ KAPESNÍ POSEL

CO SE STALO

18

NÁVŠTĚVA ŠPANĚLSKÉ ATAŠE
PRO ŠKOLSTVÍ NA NAŠEM
GYMNÁZIU

CO SE ZA LAVICÍ NENAUČÍ

19-20

STŘEDOŠKOLSKÝ MOOT COURT

HOBBY NAŠEHO GYBY

21

PSANÍ ČLÁNKŮ NENÍ UTRPENÍ

FAUNA

22

HERMAFRODITI V PŘÍRODĚ A
DALŠÍ ZVÍŘECÍ FAKTA

FÉNIXOVA HÁDANKA

23

NEJSME JINÍ

Milí čtenáři, doufáme, že jste všichni zaregistrovali, že 1. června začal Pride month. Tento měsíc oslavuje LGBT+ komunitu, její historii a kulturu. Každoročně se také konají velké pochody a festivaly. Chtěli jsme vám tuto hrdost ukázat i v červnovém čísle našeho časopisu, proto jsme se rozhodli téma čísla věnovat queer studentům.

Ahoj! Jsem Vendy a chodím na šestileté gymnázium. Pokud mě neznáte osobně, možná jste mě viděli ve škole na chodbě nebo třeba v jídelně. Asi o mně ale nic nevíte, tak bych se vám ráda trochu víc představila 😊

Moje nejoblíbenější předměty jsou momentálně asi fyzika a chemie. Pro některé z vás to možná jsou ty nejhorší, ale jsem si jistá, že se mezi vámi najde několik jedinců, kteří je milují. I když v nich nejsem zas tak dobrá, chtěla bych se co nejvíc zlepšit, abych si mohla zkusit třeba chemickou olympiádu a věřila si, že se zvládnou umístit. Tyto předměty jsem si oblíbila kvůli mé vysněné práci, což je doktorka. Samozřejmě jsem měla víc nápadů na svou budoucí kariéru. Napadlo mě už spoustu možností a všechny se nějakým způsobem týkaly mých zájmů. Doktorina se mi ale zdála nejvíc realistická.

Možná si někteří z vás všimli, že taky píšu do školního časopisu. Nejčastěji sem píšu recenze, protože film je moje velká vášeň. Vždycky ráda doporučím, na co se podívat, a s kamarády se nejradši bavím právě o filmech. Ať už jsou akční nebo romantické, historické nebo sci-fi, vždycky ráda objevuju nové příběhy, zápletky a dobrodružství. Taky jsem snila, že budu pracovat jako režisérka nebo producentka, protože mě nesmírně baví vymýšlet vlastní příběhy. Brzy jsem ale pochopila, že bych musela mít šílené štěstí, abych se v životě někam dostala, takže z nápadu hodně rychle sešlo.

Momentálně jsou mou největší láskou závody Formule 1. Pamatuju si, že když jsem byla malá, vždycky jsem se s tátou snažila na závody koukat, ale nikdy jsem moc nechápala, co se děje. Když jsem se ke sportu vrátila o několik let později, Formule 1 se stala mým největším zájmem. Od té doby jsem nevynechala jediný závod, neustále sleduju, co se děje ve světě motorsportu, a i tyto závody jsou častým tématem konverzací s mými kamarády. Zajímám se taky o F1 Academy a moc k těmto slečnám vzhlížím. Víím, že už je na mě moc pozdě, ale nikdy nepřestanu snít o tom, že bych se taky stala závodnicí. Moc hezky se na to myslí a třeba si někdy zajezdím v motokáře, je to ale opět pouze sen.

NEJSME JINÍ

Jé, abych nezapomněla, taky jsem lesba! Je to tak, mám ráda holky a nestydím se za to. Někteří mě soudí za připínáček s lesbickou vlajkou, co nosím na batohu, ale na druhou stranu pro některé z mých nejlepších kamarádů to bylo téma naší první konverzace. Pro mě je to ale něco úplně normálního, prostě jen jedna z mých několika dalších vlastností. Jsem lesba stejně tak moc, jako se chci stát doktorkou, ne míň, ne víc. Proto se kamarádím s takovými lidmi, kteří se ke mně kvůli mé sexualitě nechovají jinak, ale berou ji tak jak já – jako úplně normální věc. Za svůj zatím ne tak dlouhý život jsem totiž zjistila, že se nechci obklopotovat takovými lidmi, kteří se o mně baví jako o „tamté lesbě“, ani lidmi, kteří mě nerespektují a shlíží na mě, jako bych byla míň než oni. Moc bych si přála, aby bylo na škole víc tolerantní prostředí a navzájem jsme se víc respektovali. Je to další z mých snů, ale o tomhle si myslím, že je realistický a je vysoká šance, že se může stát v opravdovém životě a ne jen v našich představách.

Ahoj, jmenuju se Leo. Je mi šestnáct a už pátým rokem studuju tady na GYBY. Přihlásil jsem se sem kvůli cizím jazykům a nemůžu říct, že bych byl nespokojený – maximálně sám se sebou a svou omezenou motivací. Ne že bych se škole nevěnoval – zvláště teď v červnu mám pořádně napilno, a to nejen v rámci studia...

Možná jste si všimli mého jména na posledních stránce Fénixe, ve kterém figuruji jako ilustrátor, nebo mě uvidíte v představení našeho dramatického kroužku. Obojí mě hrozně baví a rád bych se tomu věnoval i nadále, i když bych možná chtěl z ilustrátora také povýšit na autora článků – uvidíme. Volný čas věnuji (kromě výše zmíněného) hlavně umění ve všech jeho podobách; ať už jde o kreslení, malbu vodovkami, temperami, nebo digitál, nebo naopak tvůrčí psaní, poezii či hudbu, můžete si být jistí, že už jsem to zkusil a zamiloval se. Chtěl bych se jednoho dne umění věnovat profesionálně, jen kdybych si mohl vybrat, co mě baví nejvíc, a dostatečně se zlepšit.

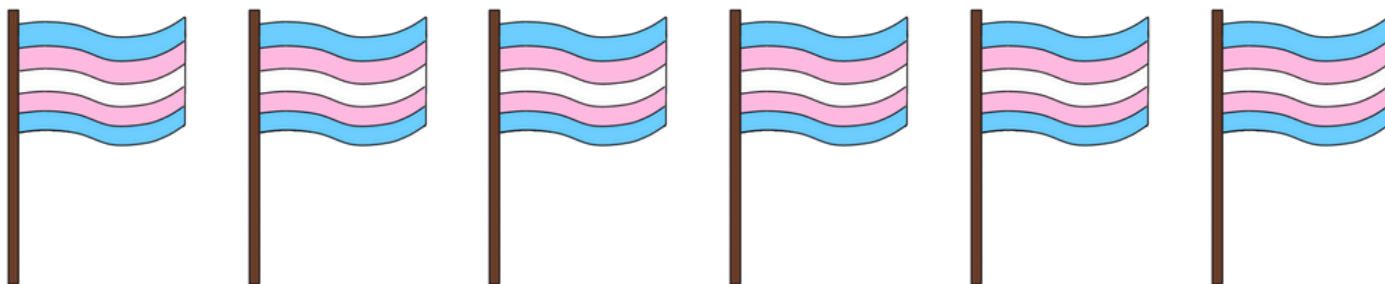
Zatím se ale spokojím s gymnáziem (přestože můj oblíbený předmět je stále s přehledem výtvarná výchova) a nechám budoucnu volný průběh, momentálně mě stejně asi nejvíc tíží, co budu mít ve škole na oběd...Možná proto, že si neustále zapomínám doplnit peníze na účet. Asi jste si už všimli, že nejsem příliš uspořádaný člověk (namlouvám si, že to k umělcům patří). S udržení pořádku a jisté disciplíny mi ale pomáhá skauting, v jehož prostředí jsem v podstatě vyrostl.

NEJSME JINÍ

Upřímně řečeno se nemůžu dočkat léta a letního tábora, abych čerstvý brněnský smog vyměnil za trochu přírody a klidu. Škoda jen, že jsem v dívčím oddíle – totiž ve skupině skautů, ve které jsou jenom holky. A co tam proboha dělám? Odpověď je celkem jednoduchá: Ne vždycky mi ostatní říkali Leo, dokonce ani teď to tak není. Na názoru ostatních mi nikdy moc nezáleželo, a tak mě to příliš netíží. Aspoň v této kategorii jsem si jistý, kým jsem a kým chci být, a holt si to tak zařídím. Možná si ale přeji, aby to nebylo tak komplikované – neustále si zavařovat mozek, protože si nejsem jistý, jak se mám novým známým představit, muset každého přemlouvát, aby ke mně měl kouska respektu, jako se bych měl rvát o něco tak banálního, jako je vlastní jméno.

Z mého pohledu je to trošku hloupost. Nenávidět někoho pro jeho existenci musí přece být dost náročnější, než to prostě nechat plavat...? Nepřijde mi, že bych se příliš lišil od ostatních. Jsem jen náhodnej kluk, s náhodnými zálibami, náhodnými známkami... Tak proč dělat z komára velblouda?

Nejsme jediní „jiní“ tady ve škole, ani v Česku nebo kdekoli jinde. Je nás spousta, ale pořád s vámi máme tolik společného! Možná máme stejné vlastnosti, třeba nás zajímají stejné věci nebo bydlíme ve stejných městech. Třeba jezdíme stejným MHD do stejné školy, kde sedíme ve stejných třídách a jíme ve stejné jídelně. Ve výsledku je to stejně jedno, protože nás spojuje to, že jsme všichni lidé.

TICHÁ POŠTA

Všem přeji veselý Pride month! Nebudeme se vzdalovat od hlavního tématu a v tomto čísle se zeptáme studentů Gyby, jak se cítí na škole jako minorita. Po následujících pohledech na věc můžete zapřemýšlet nad tím, jak by se mohli cítit někteří z vašich spolužáků.

„Celkově mi Gyby přijde jako LGBTQ+ friendly společnost. Zním spoustu hodně špatných příkladů škol a můžeme být rádi, jak daleko od nich Gyby má. Nikdo z autorit na škole mi nikdy neřekl, že jediná cesta je ta hetero a jak všichni ostatní shoří v pekle, nebo jsem nikoho takového ještě nepotkala. Jedním z důvodů, proč jsem zatím nebyla obětí šikany, je pravděpodobně, protože si to nechávám pro sebe. Není to žádné utajování, jenom si svoji lásku pro ženy nechávám pro sebe. Pokud si všichni chceme být rovni, měli bychom se tak i chovat a nedělat si z toho většinu své osobnosti. Je homofobie špatná? Ano. Jde se jí alespoň částečně vyhnout? Taky ano! Pokud máte problém se spolužáky, řekněte to někomu z profesorů anebo školnímu psychologovi, ale někdy stačí se nad sebou pouze zamyslet...“

„Osobně vnímám GYBY jako docela lgbt-friendly prostředí. Samozřejmě se najde pár ojedinělých případů, kdy mi nebylo příjemně (nevhodné poznámky apod.), ale to jsou opravdu pouze výjimky, většinou si připadám velice přijímaný kolektivem. Má teplost není moje jediná vlastnost, takže mi to fakt neleze do života.“

„Jakožto homosexuál na Gyby se cítím pod konstantním útokem, i od svých vlastních přátel. Pokaždé, když jdu po chodbě, tak vidím, jak se na mě lidi koukají, šeptají si, někdy se i začnou smát a velmi mi to ubližuje. Moji kamarádi se mě snaží podporovat, ale i oni si ze mě často utahují a někdy nevědomě dělají poměrně bolestivé vtipy. Jako řešení navrhuji udělat někde na škole homo-friendly zónu, které by byly jen pro lidi jako já. Schránka důvěry už prostě není to, co to bývalo. Také by se hodilo do předmětů, jako společenské vědy nebo občanská výchova, zařadit více vzdělávání o pohlaví a orientaci.“

„Mám pocit, jako by mě všichni sledovali, jen aby o mně něco říkali. Díky ostatním se cítím jako vyvrhel za to, že jsem lesba. Někdy mám pocit, jako bych se měla cítit nechutně. Pokaždé, když jsem ve škole vyšla jako lesba, všichni si z toho nebo ze mě nějakým způsobem dělali legraci. Tenhle lgbtq bs mi všechno tak ztížil a ani to není něco, co bych nějak mohla změnit.“

BRÁNA NEBES

Jediný dosud fungující ženský cisterciácký klášter v ČR byl založen patrně roku 1232 českou královnou Konstancií. Za vznikem kláštera Porta coeli stála starost Konstancie o spásu duše jejího zemřelého manžela Přemysla Otakara I. Nový konvent podpořili také jejich děti Přemysl markrabě moravský, Václav I., tehdejší král český, a sv. Anežka Česká. Raně gotický komplex budov, který se zachoval v neporušené podobě až do dnešních dnů, patří k nejcennějším památkám, jež vznikly na území českého státu ve druhé čtvrtině 13. století.

V městečku Předklášteří v areálu kláštera Porta coeli se tyčí velkolepý trojlodní kostel Nanebevzetí Panny Marie. Jeho vzhled odpovídá tehdejším zvykům cisterciáckého řádu. Honosná výzdoba kostela je však, na rozdíl od gotické stavby kláštera, plně barokní.

Úchvatný interiér se jen blýská zlatem a honosnou výzdobou plnou baculatých andělíčků. Již při vstupu člověk pochopí tu moc, kterou bohatě vyzdobené, svatě vyhlížející kostely měly na průměrné obyvatelstvo při bohoslužbách. Kostel Nanebevzetí Panny Marie kláštera Porta coeli je zatím asi nejúchvatnější, který jsem měla to štěstí vidět.

V areálu Brány nebes je také muzeum, které ovšem nedisponuje majestátní atmosférou jako prostory protějšího kostela. Nehledě však na první dojmy, muzeum obsahuje zajímavou výstavu o historii kláštera či ukázkou interiéru obydlí měšťanů 19. a 20. století, kterou vřele doporučuji. Dále je v nabídce také expozice minerálů a různých paleontologických kousků Tišnovska. Momentálně zde můžete najít i výstavu fotografií tišnovského rodáka Josefa Ptáčka. Při mé návštěvě v době muzejní noci se objevil i sám Přemysl Otakar I. a jeho rodina. Pan král uvedl výstavu a nabídnul nám návštěvníkům královskou hostinu ve formě stánků s jídlem. Tímto tedy návštěvu městečka Předklášteří (blízko Tišnova) a jeho Brány nebes vřele doporučuji.

CO SE SKRÝVÁ ZA SLOVY?

Předpokládám, že jsme se asi všichni dostali do situace, kdy v nějakém našem vztahu došlo k nedorozumění. Možná si někdo špatně vyložil obsah našich slov nebo jsme řekli něco v záplavu emocí, co bychom normálně říct nechtěli, a někoho tím zranili. Neříkám, že toto není přirozená součást lidských vztahů, ale určitě by nám prospělo tyto konflikty omezit na minimum. Když jsem přemýšlela o tématu na červen, vzpomněla jsem si na přicházející prázdniny a s nimi spojeným časem stráveným s rodinou, kde se nenásilná komunikace určitě bude hodit.

Co to tedy je? Nenásilná komunikace je koncept amerického psychologa Marshalla Rosenberga, který ji popisuje ve své knize jako způsob komunikace ze svého nitra. Pojdme si tedy její složky projít, ať víme, co nás při příštím konfliktu čeká.

POZOROVÁNÍ je první fází nenásilné komunikace. Pozorujeme situaci a nehodnotíme způsobem vyjádříme, co vidíme. Pro lepší názornost se zkusme vžít do modelové situace, kdy jsme byli se sourozencem domluveni, že umyje nádobí, a nádobí umyté není. Řekněme v této situaci například: „Vidím, že není umyté nádobí.“ Touto větou totiž nenaznačujeme, že je to špatně, a utváříme prostor pro další fázi. Sami si dokážete určitě představit, že věta: „Vidím, že je stále neumyté to nádobí jako vždycky, ty líný sourozenče“ zní mnohem hůř.

POCITY, které nám tato situace přináší si musíme uvědomit a vyřknout je. Například v naší situaci se můžeme cítit smutně, zklamaně, frustrovaně atd. Vyjádříme to prostým: „Cítím se frustrovaná a zklamaná.“ Zní to naprosto easy, ale v záplavě emocí to může být dost náročné. Takže výdech, nádech a zvládneme to.

POTŘEBY jsou dalším důležitým krokem pro dosažení řešení. Jaká naše potřeba nebyla naplněna, že se cítíme tak, jak jsme popsali v minulém kroku? „Cítím se tak proto, že jsem si přála jít s kamarády ven a teď nádobí musím umývat a byla nenaplněná moje potřeba důvěry“. Například. Uvědomění si svých potřeb chce trénink, takže to nevzdávejme.

PŘÁNÍ je finální část naší strany nenásilné komunikace, kdy musíme konkrétně vyjádřit, co chceme, aby druhý udělal. „Mohl bys prosím nádobí umýt?“

I když jsme naše čtyři fáze nenásilné komunikace zvládli, nemůžeme ale počítat s tím, že je všechno vyřešeno. Nenásilná komunikace se skládá ze dvou, podle některých dokonce z osmi složek.

Upřímné vyjádření svého pozorování, pocitů, potřeb a přání máme za sebou. Zbývá nám ale mnohdy složitější část, která vyžaduje pořádnou dávku empatie. Musíme totiž s porozuměním přijmout pozorování, pocity, potřeby a přání druhé strany konfliktu. Může se totiž stát, že nám sourozenec odpoví, že na nás nemá čas a dělat to nebude. Je potřeba se tedy doptat: „Jak se teď cítíš? Jaké potřeby ti umývání nádobí zabraňuje v naplňování? Co by sis ode mě přál?“ Velmi důležité je v této situaci odmítnutí zachovat klid, v nenásilné komunikaci vydržet a dříve či později se dobrat nějakého řešení.

Nenásilnou komunikaci nemusíme využívat jen v přátelství či v rodině, jako bylo ukázáno v naší modelové situaci, ale například i ve škole či v zaměstnání. Tato oblast může být ale velmi náročná, protože když mluvíme s osobou nadřízenou, schopnost empatie, tedy empatického přijetí, je mnohem těžší. Proto i v tyto situace je ideální si napsat tahák do kapsy a případně do něj nahlédnout.

CO SE SKRÝVÁ ZA SLOVY?

Tady nenásilná komunikace ale nekončí a toto je doopravdy jen její ochutnávka, ale pokud víte, že je komunikace vaše téma, určitě moc doporučuji její přečtení. Kniha je obohacená o spoustu příkladů z praxe, které fakt nejsou nuda. Například se zde dočtete o nenásilné komunikaci jako řešení sporu mezi gangy a také si můžete vyzkoušet interaktivní cvičení v knize obsažená. Ale ani po téměř 300 stránkách odborník na nenásilnou komunikaci nejsem a určitě je teď hlavně čas na procvičování.

POČÍSTEK

VZTAHY A MÝTY - HONZA VOJTKA

Když už se toto číslo týká především vztahů, nenapadla mě jiná kniha než právě od párového terapeuta Honzy Vojtky.

Knihu jsem přečetla za dva dny a při jízdě autobusem, když se setmělo, jsem si velmi nepohodlně svítila obrazovkou telefonu, abych mohla číst dál. Kniha je plná mýtů o vztazích, které jsou následně vyvráceny a ke každému je i příběh z autorovy soukromé praxe. Tyto příběhy klientů pro mě byly určitě nejsilnější zážitek celé knihy a u několika mi radost i smutkem ukápla slza mezi řádky. Kapitoly jsou krátké a kniha vaši pozornost drží i různými otázkami na vás pro zamyšlení. Je psána tak, jako kdyby vám tyto cenné informace někdo vykládal na kafi. Bez cizích pojmů, obkecávání, prostě rovnou k věci. A nebojte, kniha se nevěnuje jen heterosexuálním párům, ale je naprosto otevřená všem možným, často i kontroverzním tématům.

No nic, já knihu moc doporučuji, hodnotím ji deseti hvězdami z desíti a jdu číst druhý díl.

NA KUS ŘEČI S LADY WHISTLEDOWNOVOU

Lady Whistledown's SOCIETY PAPERS

EXTRAORDINARY PEOPLE. EXTRAORDINARY NEWS

Nejdražší čtenáři, čas je neúprosný a naším směrem se blíží konec letošní sezóny. Určitě dáte naší autorce za pravdu, když řekne, že právě tato sezóna byla velice vydařená. Začala uvedením nových debutantek do společnosti, které proběhlo již v září na Baldovci. Dle nasbíraných informací tento zahajovací ples byl úspěšný a mladé dámy (ale i páni, samozřejmě) se tak vrhli do společenského života, plného plesů, čajových dýchánek a námluv, spokojeně. A nesmíme opomenout ani našeho krále. Ten byl letos velice aktivní a očím společnosti se vůbec nestránil. Se zvolením svého nejdražšího diamantu si však dává na čas a naše autorka doufá, že mu nemusí připomínat, že náš čas je téměř u konce.

I přes můj krátký pobyt s bystrčkou smetánkou se ale raději vrátím zpět do Londýna. Můj kolega, lord Netflix, po dobu mé absence nasbíral přiměřené množství informací a skandálů, které s potěšením rozšířím i mezi vás. Jak asi tušíte, nejžádanějším starým mládencem byl bezpochyby Colin Bridgerton. Což není nic překvapivého, když vezmeme v potaz, že právě rodina Bridgertonových se těší v tamní společnosti obrovské oblibě.

Colin jakožto třetí dítě v pořadí (což je zřejmé už jen z jeho jména, protože všechny jsou pojmenovány abecedně) sice nebude penězně nejlepší partií ze všech osmi sourozenců, to ale vynahradí jeho šarm a roztomilé úsměvy. Co však naší autorce neuniklo již v minulé sezóně, byla náklonnost Penelope Featheringtonové, která musí být zjevná snad úplně každému. Na Colina jistě klade velké nároky nejen jeho věk, ale i matka lady Bridgertonová. Ta si za svůj životní cíl dala provdat všechny své děti.

A naše autorka se odváží říct, že se jí to velmi daří. Její nejstarší dcera Daphne (avšak v celkovém pořadí až čtvrtá) je již několikátým rokem provdaná za vévodu Hastingsse. A podle všech zpráv, které se k mému zvědavému uchu dostaly, očekávají dalšího potomka. Že by šla Daphne ve šlépějích své matky?

A nesmíme zapomenout ani na nejstaršího sourozence – vikonta Anthonyho. Ten se nám před rokem oženil s Kate Sheffieldovou (pozor lord Netflix změnil i její rodné jméno na Sharmer) a zdá se, že jejich vztah je láskyplný. Avšak k jejich příběhu v podání kolegy mám větší výtky. Lord Netflix do jejich lásky až moc zapletl mladší sestru Kate – Edwinu. Do teď jsem nepochopila, proč celosvětově hlásí, že si vikomt svou lásku uvědomí až u oltáře právě s mladší sestrou. To je naprostý nesmysl, jelikož díky klepům od lady Featheringtonové naše autorka ví, že je dohromady přivedl jeden prostý čmelák. No ať si říká, co chce, pravda je jako vždy na mé straně.

NA KUS ŘEČI S LADY WHISTLEDOWNOVOU

Lady Whistledown's SOCIETY PAPERS

EXTRAORDINARY PEOPLE. EXTRAORDINARY NEWS

Bylo mi potěšením s vámi strávit celou sezónu, ale i můj čas nadešel. Ale nebojte se, nejdražší čtenáři, jestli se někde naskytne nějaký skandál, naše autorka ho odhalí. Protože jediné, co nedokáže vystát, jsou nepravdivé informace. Ty totiž vždycky odhalím.

Vaše
Lady Whistledownová

Za čtenáře i diváka můžu říct, že mě příběh o rodině Bridgertonových nesmírně bavil. Troufnu si říct, že ten, kdo má rád romantiku, 19. století v moderním podání a trochu nadsázky, si tento příběh také oblíbí. Musím však přiznat, že knížky se již ke konci zdají na jedno brdo – osm dětí je přece jen velké číslo. I tak je to fajn oddechové čtení na letní prázdniny, které vás zavede do jiného světa. Co se týká seriálu, tak ten je snad na ještě kratší dobu. Netflix se dostal teprve do první půlky třetí série a je důležité říct, že všechny jsou jen po osmi dílech. Tady se ale příběhy sourozenců liší od své předlohy. Daphne má trochu odlišný vztah s vévodou a změna se samozřejmě dotkla i Anthonyho a Kate, tak jak už jsem zmiňovala. Kolik změn potká Colina s Penelope musíte zjistit sami. A pokud máte rádi seriál Queen Charlotte či královnu samotnou, musím vás zklamat – ta v knížkách vůbec není. Takže se nedočkáte ani zahajovacího plesu s jmenováním diamantu sezóny. I přes to za to knížky stojí a věřím, že vám budou dělat příjemnou společnost, ať už na cestách či v klidu domova. Tak v září zase na přečtenou!

(PS: playlist se všemi covery písniček ze seriálu najdete úplně všude a dělá fajn společnost při čtení nebo na cestách!)

"VE VĚDĚ JE DŮLEŽITÉ VĚNOVAT SE TOMU, CO VÁS ZAJÍMÁ, NE NUTNĚ TOMU, CO JE POPULÁRNÍ."

Milí čtenáři, ač je to k nevíře, čas nekonečného sezení ve škamnách našich úžasných vzdělávacích ústavů se už povážlivě nachýlil, a tak je načase začít trochu fantazírovat. Prázdniny jsou, kromě období nutné regenerace, zpravidla příležitost ke snění o budoucnosti a o našich, občas bohužel neuskutečnitelných, životních plánech. Mnozí to podceňují a odsuzují jako zbytečné a beznadějně, ale host, kterého jsme tentokrát v Inspireview vyzpovídali, je živoucím důkazem toho, že i odvážné sny se plní.

Mohl by ses na začátek trochu představit? Jaké profesi se věnuješ a jak bys ji vysvětlil nezasvěceným lidem?

Ahoj, jmenuji se Pavel Mazura a pracuji jako řešitel projektů pro Palackého univerzitu v Olomouci, původně jsem molekulární genetik a zabývám se, zjednodušeně řečeno, i automatizací a vývojem technologií spojených s vědou.

Co všechno jsi studoval, abys to mohl dělat?

Studoval jsem molekulární diagnostiku, pak tak obecně chemii a biologii a pak jsem dělal doktorát z molekulární genetiky.

Mohl bys uvést příklad nějakého jednoho projektu a přiblížit trochu, o co jde?

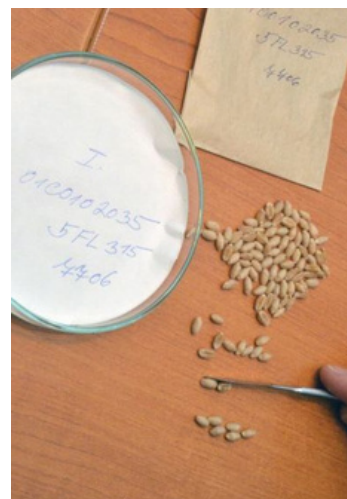
Jeden, na kterém pracujeme teď, se týká genových bank rostlin (sklad, kde se v mrazicích boxech ukládají semena). Ty pomáhají jednak zachovat nové odrůdy šlechtitelům, ale i udržet biodiverzitu, která teď patří mezi často probíraná témata, což je dobře. Genové banky se od zhruba 50. let, kdy byly založeny, pořádně rozrostly a to přineslo problém: semena se musí průběžně kontrolovat, jestli jsou ještě schopná vyklíčit.

Při tak obrovském množství semen je to ale nesmírně náročné, a protože jsme s kolegy studovali stejný obor jako tamní zaměstnanci, dobře víme, jaká piplačka to musí být. Proto vyvíjíme plán automatizace tohoto procesu, abychom jim usnadnili práci. Část jejich manuální práce obstarají specializované stroje, což jim ušetří spoustu času a námahy.

Co tě na tvé práci nejvíc baví a co tě naopak občas štve?

Nejlepší je na tom podle mě to, že i když se to možná na první pohled nezdá, je to hodně různorodá práce, vůbec ne monotónní ani nudná. Můžu si tím pádem dobře plánovat čas a setkávám se se zajímavými lidmi, ať už na univerzitě, nebo někde jinde. Asi bych to dělal, i kdyby mě za to neplatili, hrozně mě baví vymýšlet nové věci, inovovat.

A co mě na tom štve? No je to práce jako každá jiná, takže i když zrovna dělám na projektu svých snů, vždycky je na to navázaná nějaká administrativa, taky mám svoje šéfy, kterým se holt blbě vysvětluje, proč něco nejde, spolupracovníci v týmu taky občas nejsou úplně nadšení ze zadaného úkolu ... Mám taky poněkud uzavřenější povahu, takže komunikace s ostatními je pro mě často výzva, musím se to učit.

"VE VĚDĚ JE DŮLEŽITÉ VĚNOVAT SE TOMU, CO VÁS ZAJÍMÁ, NE NUTNĚ TOMU, CO JE POPULÁRNÍ."

Je v tomto oboru nějaká vždy platná zásada aplikovatelná na vše?

Ve vědě je zásadní, aby cokoliv, co uděláš, bylo opakovatelné – neopakovatelný zážitek je fajn, ale neopakovatelný výsledek obvykle zavání průšvihem. Když něco tvrdíte na základě svých pokusů a výzkumů, někdo by měl být schopen to zopakovat po vás, aby to bylo prokazatelné.

Taky je potřeba dělat to, co tě opravdu zajímá, a nenechat se zlákat ke zkoumání něčeho jenom proto, že je to teď populární. Typickým příkladem by mohla být umělá inteligence - to je určitě skvělé téma, které tímto nechci nijak shazovat, ale když se tomu někdo věnuje jen proto, že to zajímá ostatní, není schopen se do toho ponořit naplno a podle toho to pak taky dopadá.

Co by mě, studenta na střední, mělo bavit a co by mi mělo jít, abych si řekla jo, genetika a biochemie je přesně pro mě?

Vzhledem k tomu, jak širokou škálu oborů věda obsahuje, je hodně věcí, které vás můžou zajímat a bavit, ale je užitečné si to včas ujasnit a investovat čas do zkoušení různých věcí, třeba Noci vědců jsou pro to ideální příležitosti. Spíš bych upozornil na pár věcí, o kterých se vsouvislosti se vědou před studenty tak často nemluví.

Málokdo vám například řekne, že ve vědě není schovaných zdaleka tolik peněz. Rozhodně nepočítejte s tím, že jako vědec budete nějak bohatí. Většina úspěšných a zámožných vědců totiž ještě navíc podniká a to si vyžaduje nejen přehled v oboru, ale i schopnosti odhadnout, co se bude dobře prodávat, a soustředit pak výzkum v závislosti na tom.

Další věc, co mě napadá - musíte si seřadit priority, protože vědecká kariéra zabírá opravdu hodně času. Když si uděláte jednu vysokou, druhou, a pak ještě postgraduál a atestace, vylezete s tím, že víte vše, co vás kdy zajímalo, ale je vám pětatřicet, zatím nemáte za sebou žádnou praxi a žádný partner není v dohledu. Srodinou se to kombinuje velmi obtížně, to vím z vlastní zkušenosti.

Jakou největší chybu podle tebe může člověk v této profesi udělat?

Nechat se tím úplně pohlit a obětovat tomu všechno ostatní. Myslet si, že mi to naplní celý život. V dnešní době se často říká, že kariéra je důležitá, jenomže pokud tomu uvěřím a vše tomu přizpůsobím, můžu prošvihnout nějaký důležitý čas a pak mě to bude mrzet. Já sám jsem to tak jednu dobu měl – pracoval jsem dlouho do noci, přespával jsem v laboratoři - a zpětně vím, že to bylo špatně a nestálo to za to.

"VE VĚDĚ JE DŮLEŽITÉ VĚNOVAT SE TOMU, CO VÁS ZAJÍMÁ, NE NUTNĚ TOMU, CO JE POPULÁRNÍ."

Myslíš, že se o vědu dnešní mladí lidé zajímají? Proč ano, proč ne?

Myslím, že tohle nedokážu sám za sebe posoudit, protože sám na univerzitě neučím. Já bych je na přednáškách hrozně uspával, to nemůžu dělat :).

Pozoruju ale, že mladé zajímá to, co se vědou podařilo získat, a tím myslím především technologie. Nemyslím, že by hlavním předmětem zájmu byly jejich základy, jakože hodně matematiky a výpočetní technika, které vyžadují hodně času a energie, aby jim člověk porozuměl. Spíš vnímám touhu prozkoumávat praktické využití technologií a v tom vidím velký potenciál.

Vzpomněl by sis na nějakou vtipnou historku z práce?

Těch tam je ... třeba jsme na cvičeních varovali studenty, že nesmí zůstat po určité době na pracovišti, protože je to všechno zabezpečené a zamkne je to tam. Tak nám tam jednou zůstal přes noc student, zamklo ho to, tak vylezl oknem a bylo z toho půlhodinové houkání sirén a alarmů plus honička spolicí a ochrankou. To byla sranda pro všechny, teda až na toho chudáka studenta.

Nebo nám jednou při bouři do laborky zateklo přes střechu, všude mezi těmi stoly a drahými stroji bylo po celé podlaze pět centimetrů vody. Nedalo se nic dělat, tak všichni ti vážní erudovaní doktoři vyfasovali mop a šli jsme zachraňovat. Byla to tenkrát moc komická scéna.

Čeho bys chtěl vtéto oblasti ještě dosáhnout? Máš nějaký dosud nesplněný sen?

Chtěl bych víc rozvíjet svoje komunikační a organizační dovednosti a spolupracovat pak třeba se zahraničními vědci na nějakém velkém mezinárodním projektu.

A pořád si přeju mít kolem sebe nějakou skupinu inspirativních, svobodomyšlných, finančně nezávislých, úplně šílených lidí, se kterými bychom se pouštěli do nových nepředstavitelných projektů a nápadů.

Tak ať se ti to jednou splní, Pavle! A nám už se prázdniny o další krůček přiblížily, tak si taky pojďme pořádně zablblnout, v laborce i kdekoli jinde!

SMRT DĚLÁ Z CELÉHO SVĚTA JEDNU RODINU

Tento měsíc jsem si přečetla velmi známou knihu od amerického spisovatele Neala Shustermana. Je to první kniha ze série Žatva smrti – Smrtka.

Děj se odehrává v budoucnosti, v naprosto dokonalé společnosti, kde lidé netrpí nemocemi ani hladem, zkrátka nemohou zemřít. Aby nedocházelo k přelidňování a ke zhroucení systému, musí na světě zasahovat elitní uzavřená společnost, kde figurují tzv. ctihodné smrtky, ti jediní mohou ukončit lidský život. Jeden významný smrtka, Ctihodný smrtka Faraday, k sobě do učení vezme Citru a Rowana. Po dobu jednoho roku se mají učit důstojnému řemeslu zabíjení, etice a o životě před nesmrtelností. Ale pouze ten lepší z nich se může stát nástrojem na zabíjení, pak by dotyčný nemohl zemřít cizí rukou a jeho rodina by dostala imunitu, ten druhý by se maximálně mohl potupně vrátit domů a snažit se navrátit k životu předtím. Jenže situace se změní na pravidelné schůzce cechu. Dohodne se, že ten, kdo se stane ctihodnou smrtkou, bude muset pokosit toho druhého.

Ze začátku jsem dost přemýšlela hlavně nad konceptem celé té dokonalé společnosti, kterou autor velmi detailně popisoval. Třeba proč nezačal systém sledovat porodnost, když hlava světa je taková vylepšená AI, která vidí naprosto všechno. Proč vůbec musí existovat smrtky? Ale po pár dalších stránkách, jak se děj postupně rozvíjel, jsem se od toho odprostila. Celý koncept tohoto světa mě naprosto pohltil.

Popis jejich fungování byl krásně popsán a neměla jsem k tomu žádné otázky (což je za mě dobře). Také charakteristika celé společnosti byla zajímavá, jen jiným způsobem. Tam jsem naopak dost přemýšlela o tom, jak by se mi tam žilo a jestli je vůbec možné, aby v budoucnu k něčemu takovému došlo. Došla jsem k závěru, že jsem asi ráda za to, v čem žijeme dnes a že se docela bojím, co přijde.

Shusterman taky dokonale popsal psychologii postav, jako jsou např. rozmanité styly zabíjení, někteří si smrt druhých užívali a vraždili velmi krutým způsobem, druzí si zas uvědomovali, že by v tom žádné potěšení neměli hledat a usmrcovali moudře a empaticky. Celkově v knize vystupovaly rozmanité charaktery. Ať už to byl velmi moudrý a spravedlivý Ctihodný smrtka Faraday, nebo hlavní záporák, krutý Goddard.

Po celkem dlouhé době jsem konečně našla knihu, ke které nemůžu říct ani popel. Snad jen to, že jelikož to má další dva díly a že první kniha byla skvělá a měla takový polootevřený konec, tak si budu muset přečíst zbytek série. Taky si myslím, že tato trilogie bude za chvíli tvořit součást mé knihovny, abych ji mohla číst neustále dokola.

„I WISH I KNEW HOW TO QUIT YOU“

Vendy 9/10

Už od prvního momentu, kdy jsem na film kdysi dávno narazila na TikToku, jsem věděla, že bude smutný. Vůbec jsem ale nečekala, jak emočně silný opravdu bude a jak strašně mě skolí, protože můžu potvrdit, že jsem brečela ještě týden po zhlédnutí. Jednoduše mě zničil. Tím samozřejmě nechci nikoho odradit, protože to je asi jeden z nejkrásnějších milostných příběhů vůbec. Zároveň je ale tak strašně srdcervoucí, že si nejsem jistá, jestli je správné doporučovat ostatním, aby si takovým traumatem prošli.

Je to každopádně jeden z těch snímků, který prostě musí všichni vidět. Bohužel se o něm ale mnohdy nedozvíte z recenzí zrovna hezké věci. Nejvíc mi lámou srdce ty, ve kterých diváci na film nadávají kvůli homosexuálnímu tématu, nebo ho dokonce ze stejného důvodu zesměšňují. Myslím si, že ti, kdo na film tak nadávají, vůbec nepochopili, jak moc byl průlomový.

Vyšel v roce 2005, kdy jste na téma homosexuality médiích skoro nenarazili. Tvůrci přišli s tak nadčasovým konceptem, že pro samotné herce byla velká pocta v takovém snímku hrát a představit světu takový příběh. Samotný Heath Ledger, který si zahrál postavu Ennise, řekl v rozhovoru, že je to

příběh o dvou lidech, co se milují, a jejich vzájemná láska je stejně tak silná a krásná jako láska mezi mužem a ženou. Nejvíc se mi ale líbí, že snímek je dodnes pořád relevantní a velmi oblíbený, a myslím si, že to tak bude ještě hodně dlouho.

Čauky! Hele, nemáš na Pride month v zásobě nějaký LGBTQ+ filmy?

Ahoj 😊 To si piš, a kolik! Absolutně musíme udělat recenzi na *Brokeback mountain*.

O tom jsem hodně slyšela, ale vůbec netuším, o čem to je

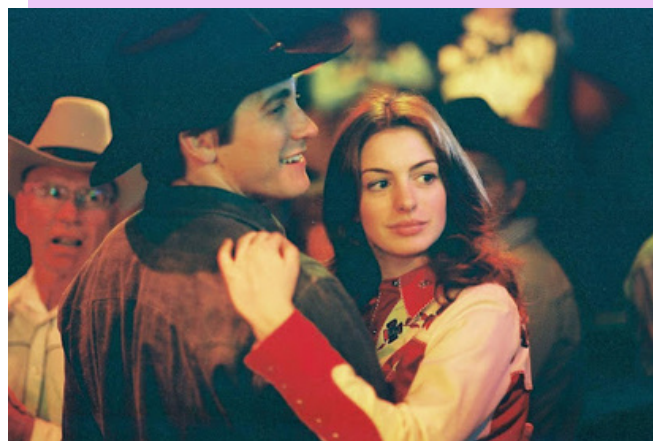
Nechci ti to vyspoilerovat, takže ti nic neřeknu 😊 Ale je to opravdu nádherný film, takže fakt je na co se těšit.

No dobře, kouknu na trailer a budu ti věřit :D

„I WISH I KNEW HOW TO QUIT YOU“

Taky jsem moc ocenila to, jak byla postavená dějová linka. Často jsme totiž zvyklí, že se ve filmech na lásku příliš spěchá a je obvykle velmi nucená. V *Brokeback Mountain* mi ale přišlo, že to bylo přesně naopak. Myslím, že jsem v žádném jiném snímku neviděla tak nádherně ztvárněný vztah a tak pravou lásku mezi dvěma postavami. Když se Jack a Ennis poprvé potkali, byli to jen dva 19letí kluci, kteří nevěděli, co s životem. Sami daleko od civilizace pásli ovce pro peníze a jak spolu trávili čas, zamilovali se do sebe a začal jejich tragický příběh.

Zároveň ale pozorujeme, jak odlišný každý z nich je. Jediné, co Jack chtěl, bylo žít klidný život s tím, do kterého se zamiloval. Jenže Ennis měl strach, protože věděl, co by se jim mohlo stát. Proto taky nechtěl žít, jak si Jack představoval. Nejsmutnější je, že na konci filmu se stalo přesně to, čeho se Ennis nejvíc bál a kvůli čemu se od něj tak vzdaloval. Devastující finále, které dojde každého.

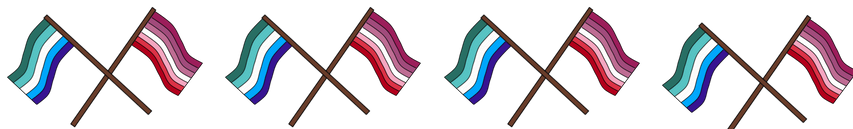

Na konec bych jen ráda řekla, že film asi nepochopí všichni stejně. Některé určitě zasáhne víc, obzvláště nás členy LGBTQ+ komunity. Často se cítíme, jako bychom nemohli dát najevo své pravé „já“ anebo že si ani nezasloužíme místo v této společnosti, protože nemilujeme jako ostatní.

A právě na to poukazuje tento snímek. Samotná symbolika toho, že se Jack a Ennis mohli potkávat pouze v horách, pryč od ostatních, poukazuje na to, že se nemohli volně milovat a prokazovat si lásku na veřejnosti mezi jinými lidmi.

Dája 7,5/10

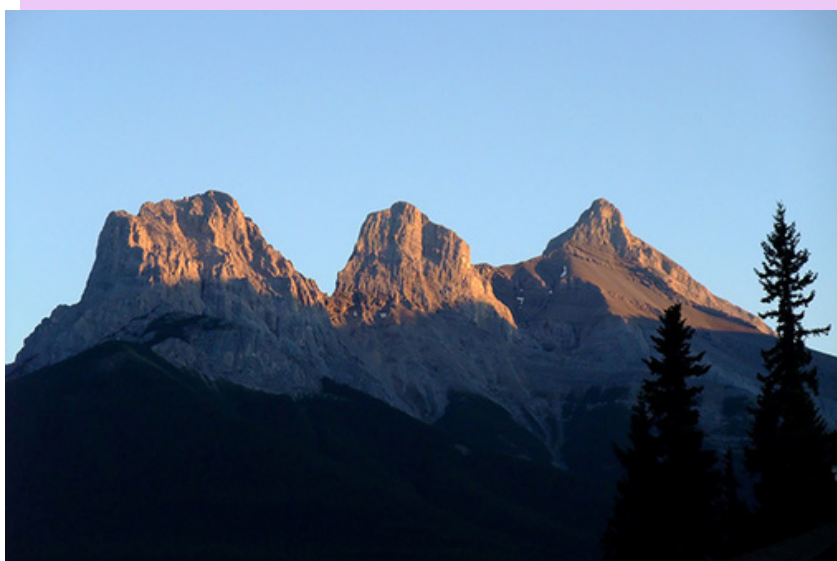
Jsou filmy, které lidé mají rádi, a pak jsou srdcovky. Ty, o kterých neustále někdo žvatlá, jak je to skvělý, jak vám to změní život a jak se na to musíte podívat. Srdcovky jsou super, sama jich pár mám a vždycky se ráda podívám, když mi někdo doporučí nějakou svoji. Teda... Pokud to nejsou plošně oblíbené hity. Filmy, hudebníci nebo i některé muzikály. Počiny, které mají takovou bandu fanoušků, že z toho až přechází zrak. Ty nemám ráda, protože ve mně taková spousta zapálených lidí vzbuzuje neskutečně vysoké očekávání, snímky se mu ale většinou nevyrovnají. Vždycky jsou dobré, ale pokud o vás slyším tak často, tak dobré nestáčí. Pak následuje hořká pachuť a zklamání. Po dokoukání to vypadá asi takhle: Asi dobrý ale... To bylo všechno? Jako vážně? A Zkrocená hora je, bohužel, jedna nich.

„I WISH I KNEW HOW TO QUIT YOU“

Tahle hořká pachut' mě mrzí, protože si myslím, že kdybych o snímku nikdy neslyšela, užila bych si ho mnohem víc. Příběh je silný, vizuály jsou... Takové přírodní. Nic revolučního, ale kompozice hezké. Záběry na ovečky moc hezky doplňuje s hudbou od Gustavo Santaolalla, která dokonce dostala i Oscara.

Film je tažený hlavní hereckou dvojicí a oba se velmi snaží. Jake Gyllenhaal byl jako Jack výborný, upřímně mi ho bylo líto, ale konec jeho příběhu mě zklamal. Ne tím, co se stalo, to dávalo smysl, ale tím, jak se to stalo. Asi to byla součást pointy, ale doufala jsem v něco víc než pět vteřin montáže během čtení dopisu. Podle milovníků tohoto snímku, je tento moment zdrcující, jenže minimálně mně pět vteřin na zdrcení nestačí.

Heath Ledger jako Ennis byl snad ještě lepší. Zdá se, že nedělá moc, ale i ten nejmenší pohyb jeho mimiky prostě funguje. U něj se mi moc líbila i dějová linka s rodinou, což u Jacka ani nešlo, protože jeho příbuzenstvo jsme viděli tak dvakrát. Z celého filmu jsem nejvíc emocí cítila, když se Ennis bavil na konci filmu se svou dcerou.

Jsou to ty drobné momenty, které všechno ucelují. Střílení a oslnivé barvy se nekonají, protože film stojí na silném příběhu a moc dobře ví, že to stačí. Tvrdá realita toho, jak to bylo a v některých konzervativnějších státech ještě pořád pro queer lidi je, sice bolí, je ale prezentovaná způsobem, který se mi moc líbí. Michelle Williams jakožto manželka Ennise je úžasná a je dobře, že má na svoje emoce prostor, i když film není o ní. S čím větším odstupem nad tímto filmem přemýšlím, tím víc se mi líbí.

Abych to uzavřela. Zkrocená hora je v mých očích jen nadprůměrný film. Nepřipadal mi tak úžasný, jak mi tvrdilo spoustu lidí, ale umím pochopit, proč je pro někoho důležitý. Pracuje s tématy, která JSOU důležitá a lidé potřebují, aby se v médiích řešila. V roce 2005 obzvlášť. Každý si najde to svoje, a pokud se někdo našel v tomhle filmu, tak chápu. O tom předci 'srdcovky' jsou. Já jsem schopná pět hodiny a hodiny o tom, jak je Černá kočka, bílý kocour nejlepší film na světě, i když je to jen náhodná komedie z devadesátek, která není ničím speciální. Na Zkrocené hoře není nic vyloženě špatné, jen mezi námi nepřeskočila jiskra.

Ale pokud zní tento film jako váš typ, tak bych se tomu rande nebránila. A pokud to bude vyloženě špatný, tak můžu zaručit, že po 134 minutách vypadne...

NEVIDITELNÝ KAPESNÍ POSEL

Ať už se podíváte kamkoliv, všude vidíte mobilní telefony, počítače, tablety, sluchátka nebo třeba lednice. Každý má minimálně jeden z těchto vynálezů doma, vkapse nebo právě vruce. Všechny sdílí jednu funkci, která je spojuje obrazně i doslovně. Je to funkce, bez které si už často ani nedokážeme představit běžný život. Mimochodem myšlenka na ni se objevila již před 30 lety. Jde o Bluetooth.

O systému se poprvé začalo přemýšlet ve společnosti Ericsson. Ta hledala řešení, jak bezdrátově propojit první mobilní telefony nebo telefony počítači. Sprvní náhradou tehdy velmi rozšířeného infračerveného portu, přes který se přenášelo tak, že mobilní telefony musely sebe navzájem „vidět“, přišli roku 1994 inženýři Sven Mattisson a Jaap Haartsen. 4 roky na to vznikla pětikoalice firem Ericsson, IBM, Nokia, Toshiba a Intel. Tento tým si zadal úkol vytvořit univerzální síť bezdrátového připojení a roku 1999 vyšla první specifikace označením 1.0 a. Později se ke skupině přidaly ještě další firmy a dnes čítá něco kolem 16 000 firem.

Proč se ale Bluetooth vůbec jmenuje Bluetooth? Co má společného nějaký modrý zub a bezdrátový přenos informací?

Za odpovědí se musíme přenést do Skandinávie v letech 911-986, do období vlády krále Haralda I. Harald byl velmi zručný diplomat. Za jeho vlády se mu právě pomocí diplomatických zkušeností povedlo ukončit rozepře mezi kmeny, přimět je kvzájemnému jednání a rozšířit po Norsku a Dánsku křesťanství. K tomu dopomohli jeho poslové, kteří informace náčelníkům kmenů předávali.

Haraldovi se po celé Skandinávii říkalo Harald Blåtand. Do češtiny toto přízvisko můžeme přeložit jako Modrozub a v angličtině zní celé jméno panovníka Harald Bluetooth. Modrozub bylo označení, které si král získal buď konzumací borůvek, což mu zbarvilo zuby do modra, či zkrátka tím, že jeho chrup, stejně jako jiné chrupy 10. století trpěly zubními kazy.

Znak Bluetooth se nám může zdát jako nesmyslné klikyháky. Když se ale podíváme na vikingský futhork, konkrétně na runy haglaz a berkana, můžeme vidět, že jejich kombinací nám vznikne logo Bluetooth. Přesně tyto runy jsou iniciálami Haralda Blåtanda.

Asi se to nemusí zdát, ale Bluetooth a Wi-Fi k sobě nemají zas tak daleko. Obě technologie jsou bezdrátové a dají se přes ně přenášet vybraná data, ale Bluetooth slouží hlavně ke spojení dvou zařízení. Přenos dat přes Bluetooth je sice pomalejší, ale vyžaduje daleko menší spotřebu baterky, což je vhodné třeba právě pro mobilní telefony. Nevýhoda ale také je, že má kratší přenosovou vzdálenost (obecně se uvádí cca 10 m v interiéru). Wi-Fi je primárně spíše pro připojení zařízení do internetu. Přenos dat je mnohem rychlejší, ale zato spotřebovává více energie než „Modrozub“. Wi-Fi může také dosahovat až několik set metrů.

Není pochyb, že Bluetooth je v dnešní době poměrně užitečný nástroj a určitě se bude i nadále stále zlepšovat.

Bluetooth

Bluetooth je jednoduše užitečné bezdrátové připojení, které propojuje zařízení s touto funkcí, jako jsou např. mobilní telefony, tablety, sluchátka nebo počítačové myši. Princip Bluetoothu je naprosto jednoduchý, funguje hlavně na principu přenosu radiových vln. Díky spárování obou zařízení, navzájem tento signál zachytí a následně se přenesou námi vybraná data. Ať už jsou to fotky, videa, hudba nebo data o pohybu bezdrátové myši.

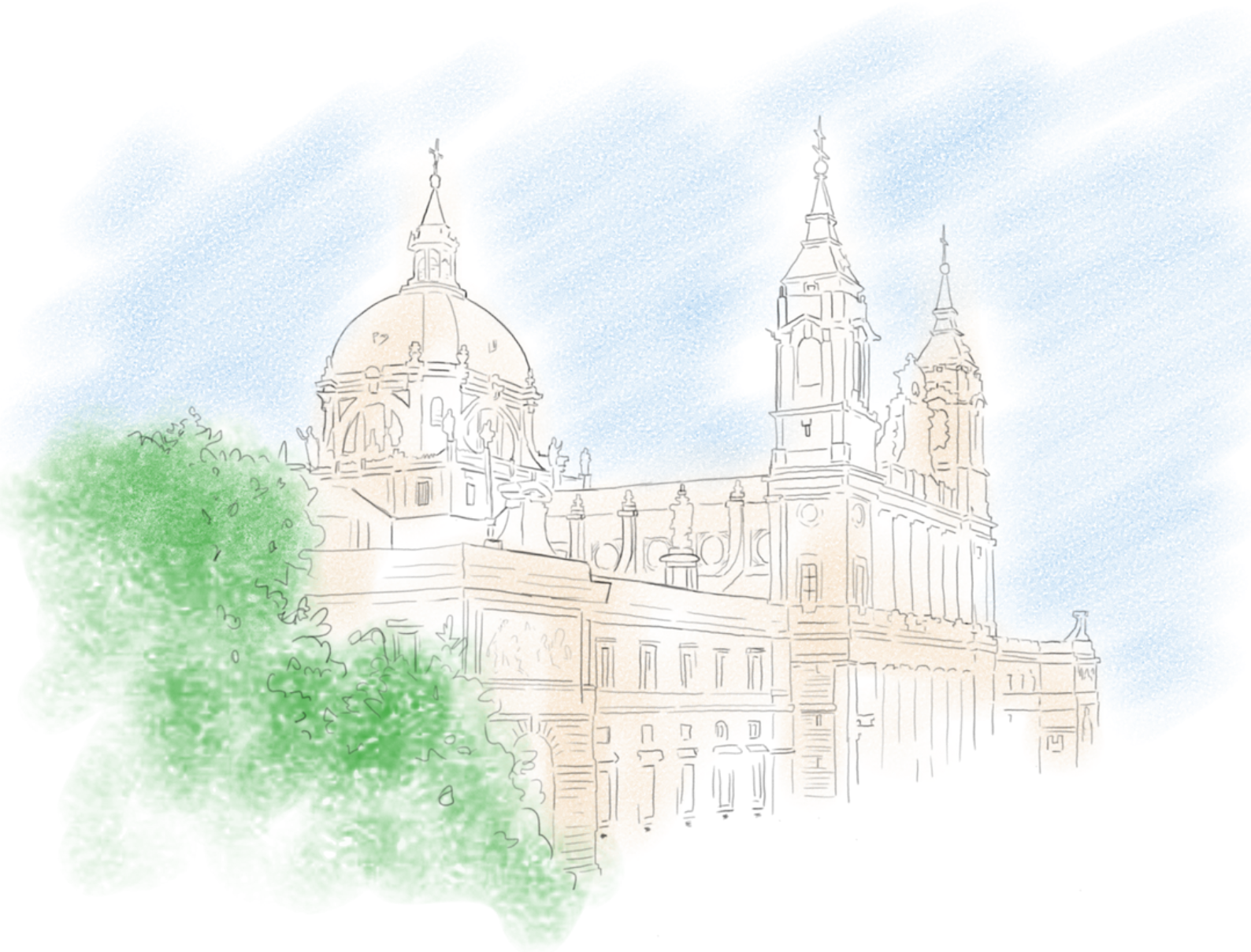
NÁVŠTĚVA ŠPANĚLSKÉ ATAŠE PRO ŠKOLSTVÍ NA NAŠEM GYMNÁZIU

V pátek 10.5.2024 poctila naši školu svojí návštěvou atašé pro školství ze španělské ambasády v Praze, paní Blanca Admetlla Ribalta. Paní atašé pobývá v ČR teprve dva měsíce a v rámci své funkce se do naší školy vypravila na svoji úplně první návštěvu.

Studenti si pro ni připravili několik překvapení. Nejprve zazněla píseň od Waldemara Matušky Slavíci z Madridu v podání 4Š6, 5Š6 a 6A8, následovala recitace básně od Pabla Nerudy a nakonec jsme jí promítli krátkometrážní film vytvořený 4Š6.

Poté se paní atašé krátce představila a popsala nám, co vlastně dělá. Zvědavým studentům odpověděla na záludné otázky. Krátce pohovořila o důležitosti studia cizích jazyků, jejichž znalost nám v budoucnu otevře nejedny dveře. Nakonec nám dala i jednu radu, o kterou se tu s vámi podělím. Nebojte se vystupovat ze své komfortní zóny. Prožijete tak spoustu nových zážitků, rozšíříte si své znalosti a v životě se posunete dál.

Čas strávený s paní atašé jsme si všichni užili a už se těšíme na její další návštěvu.

LIDSKÁ PRÁVA V PRAXI

Studenti GYBY se každoročně účastní soutěže Středoškolský Moot Court aneb simulovaných soudních procesů na téma lidských práv. Pro budoucí studenty práv je to cenná zkušenost, neboť budou zcela jistě mootovat na vysoké škole. Dále je to příležitost pro všechny, kteří váhají, jakou cestu si dál v životě vybrat. Tato soutěž může být užitečná i pro lidi, kteří pouze chtějí vylepšit svůj přednes či obecně vystupování na veřejnosti.

Hlavní princip Středoškolských Moot Courtů je jednoduchý: dostanete soudní případ spolu s náhodně přidělenou stranou sporu. Spor bude mít lidskoprávní povahu, neboť je to spor který hypoteticky směřuje k Evropskému soudu pro lidská práva. Tento případ zpracujete jak písemně ve formě podání, tak ústně ve formě argumentace před simulovaným soudem.

Pro mě asi nejatraktivnější část a zároveň i hlavní rozdíl od vysokoškolských Moot Courtů je přítomnost kouče. Jako středoškolákům vám bude přidělen student jedné z právnických fakult ČR, který s vámi bude spolupracovat po celou dobu soutěže. Povede vás, řekne co opravit, co zlepšit nebo poradí, jakým směrem se ubírat. Od středoškoláků se nečeká hluboká znalost práva, je tak na kouči, aby vás vedl.

První výzva, která vás čeká jako soutěžící, je písemné podání. Je to vlastně vaše argumentace. Soupis toho, proč si myslíme, že by nám soud měl dát za pravdu. Většina přípravy směřuje právě k sepsání tohoto jednoho dokumentu. Zde si musíte vybrat svůj postoj k věci, přístup k problému a hlavní body argumentace.

Do soutěže se můžete přihlásit přes webové stránky Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Je možné se přihlásit jako jednotlivec i jako tým (do 3 členů). Po vyplnění dotazníku se objeví krátké zadání případu a výzva vytvořit souvislý text, dlouhý asi tak jeden odstavec, obsahující argumentaci k tomuto případu. Toto zadání se s největší pravděpodobností bude týkat stejné problematiky, jakou budete řešit po zbytek soutěže. Pro tento rok to byla otázka úředního zavedení nebinárního pohlaví. V našem případě stěžovatelka podala stížnost k Evropskému soudu pro lidská práva, neboť stát, ve kterém žila, jí neumožnil zapsání nebinárního pohlaví do občanského průkazu a tím, dle stěžovatelky, zasáhl do jejího práva na sebeurčení na základě článku 8 Evropské Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

LIDSKÁ PRÁVA V PRAXI

Následuje ústní kolo číslo jedna, tedy fakultní. Zde mezi sebou soutěží týmy koučů z těch samých fakult (tedy týmy z Brna proti sobě, týmy z Prahy proti sobě,...). Z jednotlivých fakult do finálového kola postupují první dva úspěšné týmy za stranu státu a první dva úspěšné týmy za stranu stěžovatele.

[Moot Court \(odkaz\)](#)

Finálové kolo se odehrává v Olomouci, kde znovu ústně přednesete svou argumentaci. Kromě toho že je Právnická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci organizátorem Středoškolských Moot Courtů už skoro 10 let, je také jediná, která má simulovanou soudní síň. Ve finále se tedy utkáte s protistranou z jakéhokoliv koutu Česka či Slovenska v profesionálním prostředí, před soudci v talárech a možná i ne velkým publikem.

Náš tým se ve finálovém kole umístil na třetím místě za stranu státu. Jako někdo, kdo do soutěže šel s vědomím, že práva zvažuje jako možnou volbu do budoucna, to pro mě bylo nesmírně přínosné. Vyzkoušela jsem si, jaké by to přibližně bylo řešit případ, hledat zákony a judikáty, formulovat argumenty atd. Dále musím jako neocenitelnou zkušenost vyzdvihnout ústní část, tedy přednes argumentace. Krom vystupování na veřejnosti a zlepšení projevu si člověk musí uvědomovat svou řeč těla, udržení očního kontaktu, obecně jak na soudce působí. Každopádně to byla úžasná zkušenost, osobně jsem moc ráda, že jsem do toho šla, a myslím, že to tak vnímají i ostatní účastníci letošní soutěže.

PSANÍ ČLÁNKŮ NENÍ UTRPENÍ

Zdravím vás, vážení čtenáři naší rubriky Hobby našeho GYBY. Znovu se zde scházíme, abychom se podívali na nějaký kroužek, který se koná pod střechou našeho gymnázia. Tentokrát omrkneme, jak vlastně vznikají články, které jste právě přečetli, podíváme se totiž přímo na náš milovaný časopis Fénix. Na co čekat, kopněte do sebe dávkou kofeinu a pojďme psát!

Kroužek probíhá velice jednoduše, pokud tě baví psát a nikdy jsi nenašel pro svůj koníček využití, tak ho můžeš uplatnit v našem časopisu. Ale může být i pro ty, které nebaví psát dlouhé slohovky a radši by si malovali nebo fotili všelijaké věci venku. Můžete fotit školní akce, někomu do článku pořídit ilustrační fotky nebo pomoci při úpravě samotného časopisu.

Pokud chceš psát, možná se ti v hlavě motají všelijaké otázky, například jaké téma zvolit nebo kolik to má mít slov...

Pokud se ti některá z rubrik už líbí a myslíš si, že bys ji byl schopen zdokonalit, můžeš už existující tým autorů rozšířit. Pokud tě žádná zatím nezaujala, proč bys nemohl vymyslet něco nového, unikátního, co tu ještě nebylo? Třeba najdeš něco, co by tě bylo schopno bavit i mimo školu. A nemusíš psát nejdelší texty na světě, stačí si chvíli popřemýšlet, něco si přečíst o tématu, o kterém máš psát, a můžeš mít článek o pěti stech slovech, no není to nádhera?

Ted' si říkáš, jak to vůbec probíhá a kolik hodin tomu budeš muset věnovat...

Jednoduše řečeno, články nepíšeme ve škole na jednom místě, prostě sedneš doma k počítači, místo toho, aby ses celé odpoledne nudil, můžeš ho zaplnit něčím užitečným. Když tomu dáš jednu nebo dvě hodiny, tak jsi tím rozhodně nemarnil čas a aspoň ses něčemu přiučil, i kdyby jen pravopisu.

A co to focení?

Pokud již máš zkušenost s grafikou nebo ve volném čase rád řádiš s foťákem, rádi tě přivítáme s otevřenou náručí! Budeš nám fotit školní akce a také různé exkurze, na které by ses normálně nedostal (a to včetně těch zahraničních). A nezapomene ani na ty, co rádi kreslí či upravují fotky, i pro ně máme práci. Třeba už jen ilustrace na skoro každé straně časopisu nebo úprava textu, aby vše bylo zarovnané a čtenáři se mohli zorientovat, kde článek začíná a kde končí.

V tuto chvíli by tvoje poslední otázka měla znít, jak se mohu zapojit do tak skvělé redakce...

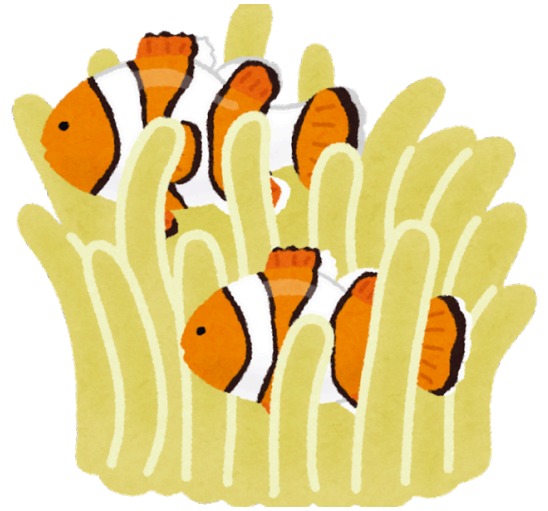
Jednoduše stačí kontaktovat paní profesorku Toop nebo přijít nějaký pátek do učebny 163. Vše, co tě čeká a do čeho se můžeš po hlavě vrhnout, se dozvíš na schůzce.

Každopádně doufáme, že se za námi přijdete alespoň podívat a další z kroužků, kde se kreativě nekladou meze! Znovu a zas vám děkujeme za přečtení článku a kdo ví, třeba se v příštím čísle dočkáme i toho vašeho.

HERMAFRODITI V PŘÍRODĚ A DALŠÍ ZVÍŘECÍ FAKTA

Změna pohlaví je v současnosti velmi kontroverzní téma, ale v přírodě je to zcela běžný jev. Počítá se přibližně se stovkami druhů zvířat, která tuto schopnost mají, a některé z nich Vám dnes představím.

První a nejspíš i nejpopulárnější zástupce, o kterém se budeme bavit, je klaun očkátý. Všichni klauni se totiž rodí jako samci, tomuto druhu hermafroditů se říká "sekvenční" a o své právo stát se samicí musí bojovat s ostatními samci. Klauni žijí v hierarchických komunitách, které vedou dominantní samice a páří se s velkými samci. Pokud dominantní samice zemře, její partner se změní na samicí a jeden ze samců se stane jejím partnerem. Klauni dokonce svou změnou pohlaví přímo popírají přírodní zákony, kde, alespoň mezi obratlovci, platí zásada, že pohlaví je určeno vývojem pohlavních žláz – vaječníků samic a varlat samců, ovšem tým amerických biologů sledoval změnu pohlaví klaunů očkátých ze samce na samicí a zjistil, že klauni mění funkce svého mozku a chování bez toho, že by se jim změnily pohlavní žlázy a došlo k zásadnímu zvratu v produkci hormonů.

Druhá v řadě přichází agama vousatá, která už desetiletí fascinuje vědce. Ti studovali život tohoto ještěra ve volné přírodě, přičemž se zaměřili primárně na jeho vajíčka. U nich během testů zjistili, že z embrya se dvěma chromozómy Z, což je geneticky mužské pohlaví u některých živočichů, se nakonec mohou vyvinout samice. Ukázalo se totiž, že jejich pohlaví je ovlivněno teplotou okolí, ve kterém se nachází jako embryo. Při výzkumu vystavili vědci několik vajíček agam vyšším teplotám a 11 z nich, která se předtím jevila jako samci, se vylíhla jako samičky. Tyto "obrácené" samice měly také zvýšené reprodukční schopnosti. Za rok snesly až dvakrát více snůšek vajec než obvykle. (Podobný pohlavní systém mají i mořské želvy.)

Za zmínku taky stojí hyeny a jejich pozoruhodné pohlavní orgány, kde nejde o změnu pohlaví, ale o přítomnosti mužských pohlavních orgánů v samičkách. Nebo alespoň něco, co je připomíná. Jedná se ve skutečnosti o prodloužené samičí genitálie, ovšem fungují velmi podobně k samcím, kde jsou schopny dosáhnout erekce.

Hermafrodité se nachází i u mnoha druhů obojživelníků, korýšů, ryb, měkkýšů a vlastně všude kolem nás, takže pohlaví jako koncept už od přírody není vůbec tak černobílé a binární, jak by se prvně mohlo jevit.

FÉNIXOVA HÁDANKA

Jak dobře znáte své učitele? Fénix vám i do tohoto čísla přichystal krátký rozhovor s profesorem či profesorkou, v tom následujícím prozradí správné řešení. Pro všechny, kteří v minulém čísle hádali, je tady odpověď. Náš minulý rozhovor nám poskytl pan profesor Juráň! Uhodnete, kdo se za hádankou ukrývá dnes? Pro svůj typ hlasujte v odkazu pod hádankou.

Jaké bylo Vaše vysněné povolání, když jste byl/a menší?

Nebude to znít moc originálně, ale už od dětství jsem chtěl/a být učitelem/kou. Líbilo se mi, jak učitelé dokáží předávat své zkušenosti a inspirovat druhé. Přál/a jsem si, abych jednou mohl/a pomáhat žákům objevovat svět kolem sebe.

Jaká je Vaše oblíbená volnočasová aktivita?

Volný čas pro mě znamená chvíle klidu a pohody. Nejraději ho trávím s knihou nebo v přírodě.

Jaké jsou Vaše tři typické vlastnosti?

Okolí říká, že jsem prý pečlivý/á, zodpovědný/á a často nedospaný/á. (smích)

Jaké je Vaše učitelské motto?

Mé motto je: „Ze školy odchází unavený žák, nikoliv učitel!“ To znamená, že v hodinách pracuje aktivně žák, zatímco učitel je jejich průvodcem a podporou.

Jaké předměty jste ve škole neměl/a rád/a?

Ve škole jsem neměl/a žádný předmět, který bych neměl/a rád/a, každý předmět byl něčím zajímavý. Vyrůstal/a jsem ale v době, kdy byly některé informace, postoje nebo díla považovány za politicky nevhodné, nebo přímo zakázané, což omezovalo možnost poznávání některých disciplín.

Jakou nejhorší chybu podle Vás může student udělat?

Když studium vzdá, a přitom pro něj má všechny předpoklady.

Jakému zvířeti se podle Vás nejvíce podobáte a proč?

Možná vlkovi? Ten se také drží své smečky...

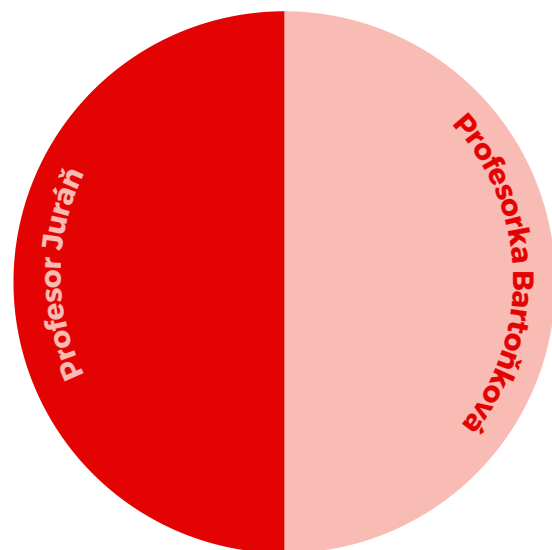
Jaký způsob učení byste doporučil/a svým studentům?

Každý student je jedinečný, takže je důležité zkusit různé metody a najít tu, která nejlépe vyhovuje vašim potřebám a stylu učení. Někomu vyhovují myšlenkové mapy, jinému flash karty nebo vysvětlování učiva a postupů někomu jinému. Spolupráce s ostatními studenty může být velmi efektivní, protože často odhalí případné mezery ve vašem porozumění a pomůže vám naučit se látku hlouběji.

Tady jsou výsledky z minulé hádanky! Studenty a profesory, kteří hádanku uhádli, zařadíme do losování o malou cenu :) Z minulého čísla měl štěstí student Lukáš Vězda, kterého prosíme, aby se nám ozval na email redakcegyby@gmail.com. Všem ostatním moc děkujeme za účast! A příště hodně štěstí!

HÁDEJTE!

<https://forms.office.com/e/mp6n2e9Xzp>

Téma

Vendula Cvrkalová
Leo Zeman
Tereza Tvarůžková

Recenze

Vendula Cvrkalová
Daniela Hoření
Julie Keřkovská

Co se stalo

Tobiáš Řeha

Fauna

Marie Vičarová

Hobby našeho GYBY

Kristián Both

Myslím, tedy jsem + Počístek

Zuzana Řezníčková

Co se za lavicí nenaučí

Kristýna Hošková

Inspirview

Ema Vránová

Fénixova hádanka

Eliška Pokojová

Knižní recenze

Julie Keřkovská

Ilustrace

Barbora Kouřilová

Leo Zeman

Kukátko

Kristýna Hošková

Netflixový souboj

Kristýna Nečková

Tichá pošta

Natálie Morávková

Co jsou zač

Tomáš Dvořák

Julie Keřkovská

Grafika

Šárka Skorkovská

Barbora Kouřilová

Teodor Politzer

Vendula Cvrkalová

Matouš Hobza

Děkujeme za přečtení

- Redakce školního časopisu

